

JAKUB BODZIONY*

ACTIVITIES OF THE MINING COMMITTEE OF POLISH ACADEMY OF SCIENCES
IN THE YEAR 2001

DZIAŁALNOŚĆ KOMITETU GÓRNICTWA PAN W 2001 ROKU

1. Wstęp

W roku sprawozdawczym Komitet liczył 42 członków, a w tym: 6 członków PAN, 21 — szkoły wyższe, 3 — instytuty PAN, 7 — instytuty resortowe, 5 — inne instytucje. Początkowy skład osobowy Komitetu, jego struktura, skład Prezydium oraz nazwiska i afiliacja przewodniczących sekcji zostały podane w sprawozdaniu za rok 1999 (Bodziony 2000), a zmiany w sprawozdaniu za rok 2000 (Bodziony 2001). W roku sprawozdawczym nie było zmian personalnych i strukturalnych Komitetu. Funkcję sekretarza technicznego pełnił dr M. Gawor (IMG PAN).

2. Posiedzenia Prezydium i zebrania plenarne Komitetu

Zwołane zostały 4 posiedzenia Prezydium, w tym jedno poszerzone o przewodniczących sekcji.

- 28.02.2001. Główny Instytut Górnictwa, Katowice. Omówienie stanu przygotowania zebrania plenarnego o głównej tematyce dotyczącej „zmian bazy zasobów węgla kamiennego w Polsce w okresie restrukturyzacji górnictwa”. Powierzenie prof. J. Dubińskiemu przygotowania opracowania dotyczącego (w zakresie specjalności Komitetu) udziału Polski w międzynarodowych programach badawczych. Informacja o stanie przygotowania VII Międzynarodowego Kongresu Wentylacji Kopalń; Kraków, 17–22 czerwca 2001 r. Powołanie nowych członków sekcji Komitetu.

---

* INSTYTUT MECHANIKI GÓROTWORU PAN, UL REYMONTA 27, 30-059 KRAKÓW.

- 23.04.2001. Główny Instytut Górnictwa, Katowice. Powołanie nowych członków sekcji Komitetu.
- 21.05.2001. Instytut Mechaniki Górnotworu PAN, Kraków. Akceptacja końcowej redakcji uchwały podjętej na zebraniu plenarnym w dniu 23.04.2001 r. w sprawie zmian bazy zasobów węgla kamiennego w Polsce w okresie restrukturyzacji górnictwa, terminu kampanii wyborczej, składu osobowego Komitetu w nowej, następnej kadencji.
- 26.06.2001. Posiedzenie poszerzonego Prezydium. Instytut Mechaniki Górnotworu PAN, Kraków. Omówienie działalności sekcji Komitetu w pierwszym półroczu 2001. Przyjęcie przez Prezydium — jako własnej — uchwały w sprawie innowacyjności w krajowym górnictwie i kopalnictwie podjętej na plenarnym posiedzeniu trzech Sekcji: Górnictwa Odkrywkowego, Mechanizacji Górnictwa oraz Technologii Górniczych. Synteza dorobku VII Międzynarodowego Kongresu Wentylacji Kopalń, Kraków, 17–22 czerwca 2001 r. Ustalenie tematyki, miejsca i terminu kolejnego zebrania plenarnego: „Podstawowe problemy gospodarki zasobami złóż węgla brunatnego w Polsce”, KWB Bełchatów, październik/listopad 2001.

Odbyły się 2 zebrania plenarne zorganizowane wspólnie z Komitetem Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN.

- 23.04.2001. Główny Instytut Górnictwa, Katowice. Główna tematyka: Zmiany bazy zasobów w Polsce w okresie restrukturyzacji górnictwa. Podjęcie uchwały.
- 22.11.2001. Kopalnia Węgla Brunatnego Bełchatów S.A., Bełchatów. Główna tematyka: Podstawowe problemy gospodarki zasobami złóż węgla brunatnego w Polsce. Podjęcie uchwały.

3. Działalność Prezydium Komitetu

W roku sprawozdawczym Prezydium Komitetu skupiło swoją uwagę na tematyce dotyczącej zmian bazy zasobów węgla kamiennego oraz gospodarki zasobami węgla brunatnego w Polsce. Dla przeprowadzenia analizy i syntezy tych zagadnień została nawiązana ścisła współpraca z Komitetem Gospodarki Surowcami Mineralnymi PAN. Z inicjatywy prof. J. Dubińskiego (GIG) została podjęta tematyka dotycząca zmian bazy zasobów węgla kamiennego w Polsce w okresie restrukturyzacji górnictwa. Na zebranie plenarne obydwóch Komitetów (23.04.2001) zostały przygotowane następujące referaty:

- „Rola węgla kamiennego w Polsce i na świecie” — prof. dr hab. inż. J. Dubiński (GIG); „Stan gospodarki zasobami złóż węgla kamiennego w Polsce” — mgr inż. J. Darski (PARGWK), dr inż. J. Kicki (AGH–IGSMiE PAN) oraz dr inż. E.J. Sobczyk (IGSMiE PAN); „Spadek wystarczalności zasobów złóż węgla kamiennego — przyczyny, tendencje, szanse zmian” — dr inż. J. Kicki (AGH–IGSMiE PAN). W wyniku wszechstronnej dyskusji zebranie plenarne podjęło uchwałę (zob. Uchwały).

Z inicjatywy prof. Z. Kozłowskiego (PWr.) podjęta została tematyka gospodarki zasobami węgla brunatnego. Na zebranie plenarne (22.11.2001 zostały przygotowane referaty:

- „Baza zasobowa węgla brunatnego w Polsce jako podstawa przyszłości przemysłu górniczo-energetycznego” — doc. dr hab. M. Piwocki (PIG); „Węgiel brunatny w polskiej energetyce — stan obecny i perspektywy” — mgr inż. Z. Czaplą (PPWB/KWB Adamów), prof. dr inż. Z. Kozłowski (PWr.–Poltegor-Projekt), mgr inż. Cz. Wojciechowski (KWB Bełchatów) oraz inż. S. Żuk (KWB Turów). W sprawie gospodarki zasobami węgla brunatnego zebranie podjęło również uchwałę (zob. Uchwały).

Teksty uchwał zostały przekazane decydentom na różnych stopniach zarządzania górnictwem węgla kamiennego i górnictwem węgla brunatnego.

Prezydium Komitetu przyjęło — jako własną — uchwałę podjętą przez trzy sekcje: Górnictwa Odkrywkowego, Mechanizacji Górnictwa oraz Technologii Górniczych — w sprawie „innowacyjności w krajowym górnictwie i kopalnictwie” (zob. Uchwały).

W związku z wprowadzanymi przez Rząd RP zmianami w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych, przewodniczący Komitetu Górnictwa w imieniu Komitetu Górnictwa przesłał na ręce Prezesa rady Ministrów opinię dotyczącą organizacyjnego podporządkowania Wyższego Urzędu Górniczego (zob. Uchwały).

Z inicjatywy prof. J. Bodzionego (IMG PAN) rozważona została sprawa terminu wyborów członków Komitetu na następną, 4-letnią kadencję. Długoletnia tradycja podtrzymuje wciąż przeprowadzanie kampanii wyborczej w pierwszym roku nowej kadencji. Obowiązujący formalizm sprawia, że ostateczne uformowanie Komitetu i jego sekcji przeciąga się do III kwartału pierwszego roku nowej kadencji Komitetu. Powstaje formalna pustka. Wydział VII PAN upoważnia Komitet do działalności w poprzednim składzie do dnia pierwszego zebrania Komitetu w nowym składzie. Formowanie składów osobowych sekcji przeciąga się do końca III kwartału. Nie ma merytorycznej przeszkody, aby kampania wyborcza została w całości przeprowadzona w ostatnim roku kadencji Komitetu i aby Komitet w nowym składzie rozpoczął działalność od początku swojej kadencji. Przewodniczący Komitetu prof. W. Trutwin przedstawił stosowny wniosek na zgromadzeniu Wydziału VII PAN. Przewodniczący Wydziału VII PAN, prof. M. Szulczewski przyjął z aprobatą inicjatywę przeprowadzenia kampanii wyborczej w ostatnim roku upływającej kadencji Komitetu. Sprawa ma szerszy zasięg i dotyczy wszystkich komitetów PAN.

4. Działalność Sekcji Komitetu

Sekcja Aerologii Górniczej

Przewodniczącym Sekcji liczącej 46 członków, w tym 3 powołanych w 2001 r., jest prof. dr hab. inż. Janusz Roszkowski (AGH). Sekcja była współorganizatorem

7 Międzynarodowego Kongresu Wentylacji Kopalń przynależnego do ciągu kongresów o zasięgu światowym. W Kongresie wzięli udział specjaliści z 22 państw.

7-th International Mine Ventilation Congress, Kraków, 17–22.06.2001. Kongres został zorganizowany pod patronatem wicepremiera Janusza Steinhoffa. Współorganizatorem Kongresu były: Ministerstwo Przemysłu, Państwowa Agencja Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego, Polska Akademia Nauk, Akademia Górniczo-Hutnicza, Politechnika Śląska, Centrum Elektryfikacji i Automatykacji Górnictwa EMAG, Główny Instytut Górnictwa, KGHM Polska Miedź, Spółki węglowe: Jas-trzębska, Katowicka, Nadwiślańska, Rudzka i Rybnicka oraz inne instytucje i organizacje. Podczas Kongresu przedstawiono 138 referatów. Liczba uczestników — 178, w tym, w tym 97 z zagranicy. Materiały Kongresu zostały wydane w formie książki (ISBN 83-913109-1-4).

Prezydium Sekcji odbyło szereg posiedzeń, na ogół w poszerzonym składzie, związanych z realizacją prac przed- i pokongresowych. W dniu 09.11.2001 miało miejsce zebranie plenarne.

Sekcja Cybernetyki w Górnictwie

Przewodniczącym Sekcji liczącej 39 członków jest prof. dr hab. inż. Stanisław Cierpisz (PŚI.). Przy współudziale Katedry Elektryfikacji i Automatykacji Kopalń Politechniki Śląskiej oraz Centrum Elektryfikacji i Automatykacji Górnictwa S.A. EMAG została zorganizowana XXIX Konferencja nt.: „Telekomunikacja i Systemy Bezpieczeństwa w Górnictwie”, Kudowa Zdrój, 6–9.06.2001. Liczba referatów — 30, liczba uczestników — 65, w tym 5 osób z zagranicy. Materiały wydano w formie książki (ISBN 83-915731-0-9). Odbyło się jedno zebranie plenarne z udziałem 20 członków Sekcji.

Sekcja Ekonomiki i Organizacji w Górnictwie

Przewodniczącym Sekcji liczącej 47 członków jest prof. dr hab. inż. Kazimierz Czopek (AGH). Zorganizowane zostały dwie konferencje.

Konferencja nt.: „Nowoczesne metody zarządzania przedsiębiorstwem w warunkach gospodarki rynkowej”, Ruda Śląska, 28.06.2001, została zorganizowana przy współudziale Rudzkiej Spółki Węglowej S.A. Liczba referatów — 7, liczba uczestników — 130. Materiały zostały powielone przez Rudzką Spółkę Węglową S.A.

Szkoła Ekonomiki i Organizacji w Górnictwie 2001, Bukowina Tatrzańska, 12–14.09.2001, została zorganizowana przy współudziale Centrum Ekonomiki i Zarządzania w Górnictwie przy Wydziale Górniczym Akademii Górniczo-Hutniczej. Liczba referatów — 34, liczba uczestników — 90. Materiały konferencyjne zostały wydane w formie książki (ISBN 83-908853-7-9). Odbyły się dwa zebrania plenarne Sekcji: 28.06.2001 z udziałem 25 członków oraz 15.09.2001 z udziałem 30 członków.

Sekcja Górnictwa Odkrywkowego

Przewodniczącym Sekcji liczącej 23 członków, w tym 2 powołanych w roku 2001, jest prof. dr hab. inż. Ryszard Uberman (AGH). Wspólnie z Sekcją Mechanizacji Górnictwa oraz Sekcją Technologii Górniczych zorganizowane zostało Sympozjum nt.: „Innowacyjność w krajowym górnictwie i kopalnictwie”, Wrocław, 30.03.2001. Liczba referatów — 7, liczba uczestników — 40. Podjęta uchwała została przedstawiona do akceptacji Prezydium Komitetu. Materiały zostały opublikowane w czasopiśmie „Górnictwo Odkrywkowe” (ISSN 0043-2075). Sekcja odbyła jedno zebranie plenarne — 20.04.2001 w Polanicy oraz jedno posiedzenie Prezydium — 12.12.2001, na którym sformułowana została opinia dotycząca pewnych przepisów wykonawczych do Prawa Górniczego i Geologicznego. Na prośbę Zarządu Głównego SITG Prezydium Sekcji zajęło stanowisko w sprawie uprawnień do wykonywania funkcji technicznych w prowadzeniu robót wyburzeniowych z użyciem materiałów wybuchowych.

Sekcja Mechaniki Górotworu

Przewodniczącym Sekcji liczącej 29 osób jest prof. dr hab. inż. Antoni Tajduś (AGH). Zorganizowane zostały 2 konferencje.

Konferencja Naukowo-Techniczna nt.: „Zabezpieczenie i rewitalizacja podziemnych obiektów zabytkowych”, Kraków–Bochnia, 21-22.09.2001. Liczba referatów — 46, liczba uczestników — 120. Współorganizatorzy: Wydział Górniczy Akademii Górniczo-Hutniczej, Kopalnia Soli „Bochnia” oraz inne instytucje. Materiały zostały wydane w formie książki (ISBN 83-912116-4-9)

Konferencja Naukowo-Techniczna Tąpania 2001 nt.: „Miary ocen stanu zagrożenia tąpniętami i skuteczności profilaktyki”, Ustroń, 14-16.11.2001. Liczba referatów — 19, liczba uczestników — 120. Współorganizatorzy: Zakład Tąpań i Mechaniki Górotworu GIG, Sekcja ds. Tąpań Komisji Górniczej PAN O/Katowice oraz Główne Centrum Bezpieczeństwa Górniczego. Materiały zostały powielone przez Główny Instytut Górnictwa.

Sekcja Mechanizacji Górnictwa

Przewodniczącym Sekcji liczącej 45 osób jest prof. dr hab. inż. Adam Klich (AGH). Sekcja zorganizowała 3 sympozja, w tym jedno wspólnie z Sekcją Górnictwa Odkrywkowego i Sekcją Technologii Górniczych (zob. Sekcja Górnictwa Odkrywkowego).

Sympozjum nt.: „Nowoczesne rozwiązania wysokowydajnych przenośników zgrzeblowych”, Rybnik, 27.06.2001, zostało zorganizowane wspólnie z Rybnicką Fabryką Maszyn RYFAMA-Rybnik. Liczba referatów — 7, liczba uczestników — 67. Materiały zostały opublikowane w czasopiśmie „Mechanizacja i Automatyzacja Górnictwa (ISSN 0208-7448).

Symposium nt.: „Nowoczesne rozwiązania maszyn i urządzeń realizowanych przez Zakłady i Przedsiębiorstwa podległe Dolnośląskiej Spółce Inwestycyjnej dla potrzeb górnictwa rud miedzi”, Świeradów Zdrój–Legnica, 22–23.10.2001. Liczba referatów — 6, liczba uczestników — 42. Współorganizator: Dolnośląska Spółka Inwestycyjna.

Sekcja Projektowania i Budownictwa Górniczego

Przewodniczącym Sekcji liczącej 41 osób jest prof. dr hab. inż. Andrzej Karbownik (PŚI.). Sekcja zorganizowała dwie konferencje.

Konferencja Naukowa nt.: „Reforma polskiego górnictwa węgla kamiennego — zarządzanie innowacjami”, Katowice, 7-8.06.2001. Liczba referatów — 30, liczba uczestników — 110. Współorganizatorzy: Wydział Organizacji i Zarządzania PŚI., Katedra Zarządzania i Restrukturyzacji w Górnictwie Wydziału Górnictwa i Geologii PŚI., Komisja Nauk Organizacji i Zarządzania PAN O/Katowice oraz Państwowa Agencja Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego. Planowane jest wydanie materiałów w formie książki.

Seminarium nt.: „Wybrane problemy projektowania i budownictwa górniczego”, Puchaczów — KWK „Bogdanka”, 22–23.06.2001. Liczba referatów — 5, liczba uczestników — 28. Współorganizator: KWK „Bogdanka”.

Sekcja Technologii Górniczych

Przewodniczącym Sekcji liczącej 21 członków jest prof. dr hab. inż. Maciej Mazurkiewicz (AGH). Sekcja zorganizowała 1 symposium wspólnie z Sekcją Górnictwa Odkrywkowego i Sekcją Mechanizacji Górnictwa (zob. Sekcja Górnictwa Odkrywkowego).

Sekcja Wiertnictwa i Górnictwa Otworowego

Przewodniczącym Sekcji liczącej 39 członków jest prof. dr hab. inż. Stanisław Rychlicki (AGH). Sekcja wzięła udział w organizacji konferencji międzynarodowej.

12th International Scientific and Technical Conference: „New Methods and Technologies in Petroleum Geology, Drilling and Reservoir Engineering”, Kraków, 21–22.06.2001. Liczba referatów — 71, posterów — 30, liczba uczestników — 250, w tym 20 z zagranicy. Współorganizatorzy: Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu AGH, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego, Society of Petroleum Engineers — Sekcja Polska. Materiały konferencji zostały wydane w formie książki — 2 tomy (ISBN 83-905880-7-2).

Sekcja odbyła dwa zebrania plenarne: 21.06.2001 oraz 18.12.2001.

Organizowane konferencje

Lp.	Organizator Nazwa konferencji	Materiały Liczba referatów Liczba uczestników, w tym z zagranicy	Termin Miejsce konferencji Współorganizator
1	2	3	4
1	Sekcja Aerologii Górniczej 7-th International Mine Ventilation Congress	ISBN 83-9131109-1-4 138 178 97	17-22 czerwca 2001 Kraków Centrum Elektryfikacji i Automatykacji Górnictwa EMAG, S.A Górnictwa Katowice, Państwowa Agencja Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamionego S.A., Katowice, Akademia Górniczo-Hutnicza, Główny Instytut Górnictwa, Politechnika Śląska, Spółki Węglowe: Jastrzębska, Katowicka, Nadwiślańska, Rudzka, Rybnicka, KGHM Polska Miedź S.A., oraz inne instytucje
2	Sekcja Cybernetyki w Górnictwie XXIX Konferencja nt.: „Telekomunikacja i systemy bezpieczeństwa w górnictwie”	ISBN 83-915731-0-9 30 65 5	6-9 czerwca 2001 Kudowa-Zdrój Katedra Elektryfikacji i Automatykacji Kopalń PŚL., Centrum Elektryfikacji i Automatykacji Górnictwa EMAG Katowice

1	2	3	4
3	Sekcja Ekonomiki i Organizacji Górnictwa Konferencja nt.: „Nowoczesne metody zarządzania przedsiębiorstwem w warunkach gospodarki rynkowej”	— 7 130 —	28 czerwca 2001 Ruda Śląska Rudzka Spółka Węglowa S.A.
4	Sekcja Ekonomiki i Organizacji Górnictwa Konferencja nt.: „Szkola ekonomiki i organizacji w górnictwie 2001”	ISBN 83-908853-7-9 34 90 —	12–14 września 2001 Bukowina Tatrzańska Centrum Ekonomiki i Zarządzania w Górnictwie przy Wydziale Górnictwem Akademii Górniczo-Hutniczej
5	Sekcja Górnictwa Odkrywkowego Sekcja Mechanizacji Górnictwa Sekcja Technologii Górniczych Konferencja nt.: „Innowacyjność w krajowym górnictwie i kopalnictwie”	ISSN 0043-2075 7 40 —	30 marca 2001 Wrocław POLTEGOR — INSTYTUT
6	Sekcja Mechaniki Górotworu Konferencja Naukowo Techniczna nt.: „Zabezpieczenie i rewitalizacja podziemnych obiektów zabytkowych”	ISBN 83-912116-4-9 46 120 10	21–22 września 2001 Kraków–Bochnia Wydział Górniczy Akademii Górniczo-Hutniczej, Kopalnia Soli „Bochnia” oraz inne instytucje
7	Sekcja Mechaniki Górotworu VIII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna Tapania 2001 nt.: „Miary ocen stanu zagrożenia tapaniami i skuteczności profilaktyki”	— 19 120 12	14–16 listopada 2001 Ustroń Zakład Tapani i Mechaniki Górotworu GIG, Sektecja ds. Tapani Komisji Górniczej PAN O/Katowice, Główne Centrum Bezpieczeństwa Górniczego

1	2	3	4
8	<p>Sekcja Mechanizacji Górnictwa</p> <p>Symposium nt.: „Nowoczesne rozwiązania wysokowydajnych przenośników zgrzeblowych”</p>	<p>ISSN 0208-7448</p> <p>7</p> <p>67</p> <p>—</p>	<p>27 czerwca 2001</p> <p>Rybnik</p> <p>Fabryka Maszyn RYFAMA - Rybnik</p>
9	<p>Sekcja Mechanizacji Górnictwa</p> <p>Symposium nt.: Nowoczesne rozwiązania maszyn i urządzeń realizowanych przez Zakłady i Przedsiębiorstwa podległe Dolnośląskiej Spółce Inwestycyjnej dla potrzeb górnictwa rud miedzi”</p>	<p>—</p> <p>6</p> <p>42</p> <p>—</p>	<p>22–23 listopada 2001</p> <p>Świeradów Zdrój–Legnica</p> <p>Dolnośląska Spółka Inwestycyjna</p>
10	<p>Sekcja Projektowania i Budownictwa Górniczego</p> <p>Konferencja Naukowa nt.: „Reforma polskiego górnictwa węgla kamiennego — zarządzanie innowacjami”</p>	<p>—</p> <p>30</p> <p>110</p> <p>—</p>	<p>7–8 czerwca 2001</p> <p>Katowice</p> <p>Wydział Organizacji i Zarządzania PŚl., Katedra Zarządzania i Restrukturyzacji w Górnictwie Wydział Górnictwa i Geologii PŚl., Komisja Nauk Organizacji i Zarządzania PAN O/Katowice, Państwowa Agencja Restrukturyzacji Górnictwa Węgla Kamiennego</p>
11	<p>Sekcja Projektowania i Budownictwa Górniczego</p> <p>Seminarium nt.: „Wybrane problemy projektowania i budownictwa górniczego”</p>	<p>—</p> <p>5</p> <p>28</p> <p>—</p>	<p>22–23 czerwca 2001</p> <p>Puchaczów</p> <p>KWK „Bogdanka” w Puchaczowie</p>

1	2	3	4
12	<p>Sekcja Wiertnictwa i Górnictwa Otworowego 12th International Scientific and Technical Conference „New Methods and Technologies in Petroleum Geology, Drilling and Reservoir Engineering”</p>	<p>ISBN 83-905880-7-2 71 ref. + 30 post. 250 20</p>	<p>21–22 czerwca 2001 Kraków Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu AGH, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego, Society of Petroleum Engineers–Sekcja Polska</p>
13	<p>Sekcja Wykorzystania Surowców Mineralnych VII Konferencja nt.: „Problemy zagospodarowania odpadów mineralnych”</p>	<p>ISBN 83-915537-0-1 28 96 —</p>	<p>18–21 czerwca 2001 Wisła Agencja Gospodarki Odpadami „AGOS” w Katowicach, KGHM „Polska Miedź” S.A., Zakład Przeróbki Kopalini, Ochrony Środowiska i Utylizacji Odpadów AGH, Bank Ochrony Środowiska S.A. O/Kielce</p>
14	<p>Sekcja Wykorzystania Surowców Mineralnych XXXVIII Sympozjum nt.: Fizykochemiczne problemy mineralurgii”</p>	<p>ISSN 0137-1282 ISSN 0324-9670 29 43 4</p>	<p>17–19 września 2001 Szczyrk Zakład Przeróbki Kopalini i Odpadów Instytutu Górnictwa PWr.</p>

Sekcja Wykorzystania Surowców Mineralnych

Przewodniczącym Sekcji liczącej 40 członków, w tym 3 powołanych w 2001 r., jest prof. dr hab. inż. Kazimierz Sztaba (AGH). Sekcja wzięła udział w organizacji 2 konferencji.

VII Konferencja nt.: „Problemy zagospodarowania odpadów mineralnych”, Wisła, 18–21.06.2001. Liczba referatów — 28, liczba uczestników — 96. Współorganizator: Agencja Gospodarki Odpadami „AGOS” w Katowicach, KGHM „Polska Miedź” S.A., Zakład Przeróbki Kopalni, Ochrony Środowiska i Utylizacji Odpadów AGH oraz Bank Ochrony Środowiska S.A. O/Kielce. Materiały zostały wydane w formie książki (ISBN 83-915537-0-1).

XXXVIII Sympozjum nt.: „Fizykochemiczne problemy mineralurgii”, Szczyrk, 17–19.09.2001. Liczba referatów — 29, liczba uczestników — 43, w tym 4 z zagranicy. Współorganizator: Zakład Przeróbki Kopalni i Odpadów Instytutu Górnictwa PWr. Materiały zostały wydane w czasopiśmie Politechniki Wrocławskiej (ISSN 0137-1282, ISSN 0324-96-70).

Zebrania plenarne Sekcji były organizowane podczas konferencji.

Sekcje Komitetu były współorganizatorami 8 konferencji krajowych, 3 z udziałem gości z zagranicy oraz 3 międzynarodowych. Zbiorcze zestawienie informacji o konferencjach zostało podane w tablicy 1.

5. Uchwały

Uchwała podjęta na wspólnym posiedzeniu plenarnym Komitetu Górnictwa i Komitetu Gospodarki Surowcami Mineralnymi Polskiej Akademii Nauk w Katowicach w dniu 23 kwietnia 2001 roku w sprawie zmian bazy zasobów węgla kamiennego w Polsce w okresie restrukturyzacji górnictwa

Węgiel kamienny jest ważnym i podstawowym surowcem w gospodarce paliwowo-energetycznej Polski, pomimo iż od lat osiemdziesiątych obserwowane jest systematyczne zmniejszanie się jego udziału w strukturze zużycia pierwotnych nośników energii (z 73,5% w 1980 r. do 51,9% w 1999 r. ; prognozy na 2020 r. podają wielkość 41–45%). W tym kontekście budzą niepokój znaczące zmiany bazy zasobowej węgla kamiennego obserwowane w okresie transformacji polskiego górnictwa węgla kamiennego w latach dziewięćdziesiątych XX wieku. W latach tych bowiem wielkość zasobów bilansowych uległa zmniejszeniu o 11,08 mld ton, w tym zasobów przemysłowych o 8,2 mld ton. Zmiany te są konsekwencją, między innymi, zmian w sferze formalno-prawnej, wynikających z restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, a w szczególności mającej miejsce w 1994 roku zmiany kryteriów bilansowości złóż węgla kamiennego. I tak w latach 1994–1999 na 1 tonę wydobytego węgla ubywało

12 ton zasobów bilansowych i 7 ton zasobów przemysłowych. Oczywiście, tych zmian bazy zasobowej nie należy oceniać w oderwaniu od procesów gospodarczych oraz wymogów bezpieczeństwa pracy, bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska.

Komitet Górnictwa i Komitet Gospodarki Surowcami Mineralnymi Polskiej Akademii Nauk zwracają uwagę, że takie zmiany bazy zasobowej mogą spowodować w niedalekiej przyszłości poważne kłopoty na rynku węgla kamiennego w naszym kraju, a więc około roku 2014 na rynku węgla koksowego i kilka lat później na rynku węgla energetycznego. Przeprowadzone obliczenia dotyczące wystarczalności bazy zasobowej węgla kamiennego wskazują bowiem jednoznacznie, że po roku 2020 Polsce grozi niedostatek produkcji węgla i być może konieczność jego znaczącego importu. Problemy, które są przedmiotem uchwały mają w szczególności na względzie bezpieczeństwo energetyczne kraju.

Dla przeciwdziałania takiemu rozwojowi sytuacji wyżej wymienione Komitety Polskiej Akademii Nauk postulują podjęcie następujących działań w sferze zarówno formalno-prawnej, jak i technicznej:

- przedłożyć rządowi postulat potrzeby weryfikacji założeń polityki energetycznej państwa — założenia te powinny być co kilka lat aktualizowane, szczególnie w sferze optymalizacji układu gaz-węgiel;
- wskazanie na pilną potrzebę opracowania i wprowadzenia uregulowań prawnych w zakresie ochrony złóż (brak stosownej ustawy w tym zakresie), w tym także złóż niezagospodarowanych przez:
  - określenie złóż, które wymagają ochrony,
  - wpisanie ich ochrony do rejestru zadań rządowych;
- należy zwrócić uwagę na potrzebę ekonomizacji zasobów węgla, co powinno prowadzić do racjonalizacji gospodarki jego zasobami (nie ma ekonomicznych ocen zasobów); istnieje zatem potrzeba pilnego zrealizowania przez instytucje naukowo-badawcze tematu „Ocena zasobów węgla kamiennego w związku z restrukturyzacją górnictwa”, który uwzględniłby wszystkie czynniki, w tym również ekonomiczne ograniczające bazę zasobową;
- dla realistycznej oceny bazy zasobowej niezbędne jest również rozeznanie bilansowości złóż niezagospodarowanych, co powinno być wykonane przez realizację tematu „Weryfikacja zasobów niezagospodarowanych złóż węgla kamiennego w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym”;
- należy prowadzić ewidencję zasobów pozostawianych przez kopalnie likwidowane, szczególnie z punktu widzenia możliwości ich zagospodarowania w przyszłości w nowych granicach;
- podejmowane decyzje o likwidacji kopalń powinny być poprzedzane wnikliwą analizą pozostawianych zasobów, oszacowaniem ich wartości oraz oceną możliwości ich zabezpieczenia w uzasadnionych przypadkach;
- węgiel jako surowiec energetyczny wymaga bezwzględnie znacznie większej promocji — szczególnie idea „czystego węgla” — będzie to jednak wymagało rozwiązania problemu powstawania zwiększonej ilości odpadów i ich zagospodarowania;

- jednostki naukowo-badawcze wspólnie z przedsiębiorstwami górnictwami oraz nadzorem górnictwem i geologicznym winny uznać za priorytet prace w zakresie rozwiązań technicznych umożliwiających powiększenie bazy zasobowej, poprzez:
  - efektywną eksploatację pokładów cienkich,
  - bezpieczną i efektywną eksploatację na głębokości poniżej 1000 m, w warunkach występowania zagrożeń naturalnych,
  - wybieranie resztkowych i nieregularnych parcel złoża.

Członkowie połączonych Komitetów Polskiej Akademii Nauk mają nadzieję, że zespolone działania rządu, jego agend, środowisk naukowych i samego górnictwa węgla kamiennego doprowadzą do tego, że prawdziwe będzie stwierdzenie autorstwa Ericha Zimmermana „*Problem wystarczających zasobów dla czasów przyszłych będzie zależał od mądrości ludzkiej bardziej niż od granic wyznaczonych przez naturę*”.

Uchwała na temat „Innowacyjność w krajowym górnictwie i kopalnictwie” podjęta na wspólnym zebraniu we Wrocławiu w dniu 30 marca 2001 r. przez trzy Sekcje Komitetu Górnictwa PAN

Przedstawione referaty i analizy statystyczne oraz dyskusja dotyczące rozwoju innowacyjności w krajowym górnictwie i kopalnictwie w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych wskazują na następujące efekty i trudności:

1. Rozwój innowacyjności przedsiębiorstw w krajowym górnictwie i kopalnictwie, mierzony międzynarodowymi wskaźnikami publikowanymi przez GUS, osiągnął w latach 1997–1998 w branży węgla kamiennego i brunatnego poziom 34%, wyższy od średniej w całym krajowym przemyśle wynoszącym 24,7% i w sekcji działalności przemysłowej 30,2%. Oznacza to, że 34% przedsiębiorstw w górnictwie węgla kamiennego i brunatnego w rozpatrywanym okresie realizowało innowacje głównie technologiczne, organizacyjno-ekonomiczne i w zakresie modernizacji wyposażenia maszynowego.
2. Współpracujące z górnictwem zakłady przeróbki węgla osiągnęły innowacyjność na poziomie dorównującym światowemu — około 60%.
3. Niepokojącym zjawiskiem w górnictwie i kopalnictwie odnotowanym w ostatnich latach jest:
  - zmniejszająca się wysokość nakładów finansowych na innowacje z 402,5 mln zł (122,68 mln USD) w 1997 roku do 343,7 mln zł (86,63 mln USD) w roku 1999 i do 7% nakładów inwestycyjnych ogółem;
  - zmniejszające się realne nakłady finansowe na prace badawczo-rozwojowe (B + R) w przedsiębiorstwach górnictwowych z 60,4 mln zł (18,4 mln USD) w 1997 roku do 66,6 mln zł (16,8 mln USD) w roku 1999, do około 2,7% nakładów inwestycyjnych ogółem, w tym odpowiednio także z budżetu z 34 mln zł (10,4 mln USD) do 33 mln zł (8,3 mln USD);

- zmniejszona liczba pracowników ze stopniami i tytułami naukowymi zatrudnionych w górnictwie w pracach B+ R z 271 w roku 1997 do 236 w 1999 roku;
  - wysoki, wynoszący 81,9% stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w górnictwie węglowym;
  - wzrastający od 1996 roku import surowców skalnych znacznie przekraczający ich eksport.
4. Niskie nakłady finansowe kierowane na prace B + R w górnictwie oraz na innowacje są przyczyną niewykorzystywania potencjału badawczo-rozwojowego jednostek badawczych funkcjonujących w górnictwie oraz potencjału naukowego wyższych uczelni i Polskiej Akademii Nauk.
  5. Wpływ zastosowanych innowacji w górnictwie węglowym ma główne odbicie:
    - w podniesieniu wydajności w górnictwie węgla kamiennego do 5,62 ton na robotnikodniówkę wydobywcą w 1999 roku przy 3,1 ton w 1990 roku,
    - w górnictwie węgla brunatnego na utrzymaniu ceny węgla brunatnego dostarczonego do elektrowni na poziomie zapewniającym ekonomiczne i wysokorentowne wytwarzanie energii elektrycznej.
  6. Górnictwo i kopalnictwo ma około 10-procentowej udział w wytworzonej wartości dodatkowej brutto (WDB) krajowego przemysłu oraz obecnie i w perspektywie zabezpiecza surowce dla energetyki, przemysłu metalowego, materiałów budowlanych oraz eksportu.
  7. Intensyfikacja i związane z nią zwiększenia nakładów finansowych na prace badawczo-rozwojowe stanowią podstawę rozwoju innowacyjności ekonomiki górnictwa oraz kopalnictwa.
  8. Zespoły specjalistów Sekcji Komitetu Górnictwa Polskiej Akademii Nauk zwracają się do:
    - Ministra Nauki i Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych,
    - Ministra Gospodarki.
    - Spółek i przedsiębiorstw górnictwa i kopalnictwa
 z następującymi wnioskami:
    - określenia ważnych dla rozwoju innowacyjności tematów (na lata 2002–2004) oraz zajęcia stanowiska do przedstawionych tematów przez jednostki naukowo-badawcze i skierowania na ich rozwiązanie odpowiednich środków na prace B + R;
    - uruchomienia projektów celowych zamawianych dla górnictwa węgla kamiennego i skalnego, które już zostały zgłoszone do MG i KBN;
    - przyznania zwiększonych środków na aparaturę naukowo-badawczą, której 81,7-procentowy stopień zużycia w istotny sposób ogranicza prowadzenie badań w jednostkach naukowych i badawczych;
    - podjęcia inicjatyw i przedsięwzięć, w tym również formalno-prawnych, wspierających promocje produkcji i innowacyjność tysięcy małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza w górnictwie skalnym, w celu rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnienia w rejonach występowania zasobów surowcowych;
    - w procesach restrukturyzacji górnictwa należy szerzej wykorzystywać koncepcje i wyniki prac i badań naukowych, aby zrekonstruowane górnictwo i kopalnictwo

bazowało na nowoczesnej technologii i także w perspektywie w odpowiednim stopniu opierało działalność na krajowych osiągnięciach innowacyjnych.

Uchwała Komitetu Górnictwa oraz Komitetu Gospodarki Surowcami Mineralnymi Polskiej Akademii Nauk podjęta na zebraniu plenarnym w dniu 22 listopada 2001 r. w Bełchatowie, poświęconemu tematyce dotyczącej gospodarki zasobami złóż węgla brunatnego w Polsce

Komitety Górnictwa i Gospodarki Surowcami Mineralnymi Polskiej Akademii Nauk po zapoznaniu się z przygotowanymi — przez autorów z Państwowego Instytutu Geologicznego oraz Porozumienia Producentów Węgla Brunatnego — materiałami dotyczącymi zasobów, stanu aktualnego i perspektyw wykorzystania węgla brunatnego w polskiej energetyce oraz po przeprowadzeniu dyskusji nad tymi materiałami stwierdzają, co następuje:

1. Gospodarka energetyczna jako strategiczny element gospodarki narodowej wymaga inspiracji i nadzoru państwowego począwszy od faz planistycznych aż do dystrybucji wytwarzanej energii elektrycznej do jej odbiorców. Państwo powinno być inicjatorem prac koncepcyjnych, które określiłyby podstawy polityki energetycznej kraju.
2. Zrównoważony rozwój gospodarki energetycznej kraju powinien zapewnić realizację kilku podstawowych celów. Są to:
  - Zagwarantowanie bezpieczeństwa energetycznego kraju.
  - Utrzymywanie ekonomicznie uzasadnionego poziomu cen energii elektrycznej. Dotychczasowy rynek energii elektrycznej w Polsce nie pozwala w pełni wykorzystywać taniego węgla brunatnego z uwagi na kontrakty długoterminowe zawarte przez elektrownie z kopalniami węgla brunatnego.
  - Stworzenie podstaw do współdziałania polskiej gospodarki energetycznej z krajami Unii Europejskiej. Gospodarka paliwowo-energetyczna wymaga działań przygotowujących ją do konkurencji z koncernami paliwowo-energetycznymi krajów Unii Europejskiej — po wejściu Polski do Unii. W znacznym stopniu jest to problem strategii i polityki integracyjnej kopalń z elektrowniami.
  - Ochrona złóż perspektywicznych węgla brunatnego dla ich wykorzystania w przyszłości.
3. Wysoka przydatność węgla brunatnego w energetyce oraz względy ekonomiczne przemawiają za maksymalnym jego wykorzystaniem w procesie wytwarzania energii elektrycznej.
4. Zasoby węgla brunatnego w czynnych rejonach eksploatacyjnych nie zapewnią utrzymania zdolności wydobywczej na obecnym poziomie w dłuższej perspektywie, tak że od 2015 roku należy się liczyć ze stopniowym spadkiem wydobycia, a w latach czterdziestych z zakończeniem eksploatacji w tych rejonach. Konieczne jest opracowanie długookresowego planu zagospodarowania złóż satelitarnych w zagłębiach czynnych.

5. W oparciu o kryteria ekonomiczne, ekologiczne i techniczne należy opracować ranking udokumentowanych, niezagospodarowanych złóż w celu określenia kolejności ich udostępnienia. Według aktualnego rozeznania najkorzystniejsze jest zagospodarowanie złoża Legnica o zasobach około 4 mld Mg, mogących stanowić bazę paliwową dla elektrowni o mocy 8–9 tys. MW przez ponad 40 lat.
6. Nauka i praktyka winny niezwłocznie opracować wykaz naukowych problemów, koniecznych do rozwiązania w celu zapewnienia nowoczesnego rozwoju branży węgla brunatnego. Problemy te mogą być przedmiotem projektów badawczych finansowanych przez Komitet Badań Naukowych.

Opinia przewodniczącego Komitetu Górnictwa w imieniu Komitetu w sprawie organizacyjnego podporządkowania Wyższego Urzędu Górniczego

Prezes Rady Ministrów
Pan
Leszek Miller
WARSZAWA

Kraków 12.12.2001

Komitet Górnictwa Polskiej Akademii Nauk jest instytucją skupiającą najwybitniejszych przedstawicieli świata nauki górniczej ze wszystkich polskich wiodących jednostek naukowych — wyższych uczelni, instytutów Polskiej Akademii Nauk i instytutów zaplecza górniczego oraz przedstawicieli przemysłu. Do statutowych obowiązków Komitetu Górnictwa należy zajmowanie stanowiska we wszystkich ważnych problemach dotyczących polskiego przemysłu wydobywczego, w szczególności związanych z bezpieczeństwem surowcowym naszego kraju, bezpieczeństwem pracy i ochroną zdrowia w górnictwie, efektywnością działania górnictwa, stanem bazy zasobowej surowców mineralnych, itp.

Tym razem chcemy wyrazić naszą opinię i stanowisko w sprawie bardzo ważnej dla przyszłości polskiego górnictwa, związanej z podporządkowaniem Wyższego Urzędu Górniczego.

Wyższy Urząd Górniczy jest instytucją o fundamentalnym znaczeniu dla kształtowania wymienionych powyżej relacji, instytucją o wysokim autorytecie w środowisku górniczym, które takiego autorytetu w swojej specyficznej, trudnej i niebezpiecznej pracy bezwzględnie potrzebuje. Można jednoznacznie stwierdzić, że Wyższy Urząd Górniczy jest od ponad 80 lat najlepszym strażnikiem wartości niezbędnych dla racjonalnego funkcjonowania górnictwa w Polsce.

Komitet Górnictwa Polskiej Akademii Nauk w całym okresie swojej działalności ściśle współpracuje z Wyższym Urzędem Górniczym. Członkowie Komitetu Górnictwa są głęboko przekonani, że wysoki poziom bezpieczeństwa w polskich kopalniach, który osiągnął standardy światowe, pomimo prowadzenia działalności górniczej w bardzo trudnych warunkach geologiczno-górnicznych jest w dużej mierze wynikiem ofiarnej pracy i konsekwentnej polityki organów nadzoru górniczego pracujących pod kierow-

nictwem Wyższego Urzędu Górniczego. Podkreślenia wymaga również wysoki prestiż międzynarodowy Wyższego Urzędu Górniczego w środowisku górniczym. Ten polski urząd centralny jest często stawiany jako wzór w zakresie realizowania zadań nadzoru górniczego.

Z tych względów polskie środowisko naukowe zgromadzone w Komitecie Górnictwa Polskiej Akademii Nauk wyraża swoje głębokie zaniepokojenie propozycjami związanymi z przyszłością Wyższego Urzędu Górniczego, które wynikają z ustawy o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw.

Uważamy, że propozycje podporządkowania Wyższego Urzędu Górniczego Ministrowi Środowiska czy też Ministrowi Gospodarki **nie są właściwe i racjonalnie** nawet tylko z racji szerokiego i interdyscyplinarnego, często wysoce specjalistycznego, zakresu działalności organów nadzoru górniczego. W wielu sytuacjach i przypadkach funkcje nadzoru jakie wypełnia Wyższy Urząd Górniczy mogą stać w sprzeczności z interesami powyższych ministrów — przez co funkcje te mogą tracić swoją zasadniczą rolę. Jesteśmy przekonani, że wypracowana zasada niezawisłości i bezstronności Wyższego Urzędu Górniczego, potwierdzona doświadczeniem minionych, co najmniej 50 lat, powinna być zachowana.

Zatem, w sytuacji kiedy Wyższy Urząd Górniczy nie może być, z przyczyn systemowych przyjętych przez Rząd RP, podporządkowany jak dotychczas Prezesowi Rady Ministrów, **proponujemy** rozważenie podporządkowania tego organu nadzoru Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, który może gwarantować zachowanie wspomnianej zasady bezstronności w funkcjonowaniu Wyższego Urzędu Górniczego i prowadzenia nadzoru w polskim przemyśle wydobywania surowców mineralnych.

Uważamy, że Wyższy Urząd Górniczy powinien nadal funkcjonować w takiej strukturze, aby obejmował swoim nadzorem całość specyficznych problemów technicznych geologiczno-górnich przemysłu wydobywczego. Naszym zdaniem nie należy zmieniać modelu funkcjonowania, którego efektywność została potwierdzona doświadczeniem minionych dziesięcioleci, lecz jedynie dostosować go do nowych zadań jakie określa dla nadzoru górniczego znowelizowana ustawa Prawo Geologiczne i Górnicze oraz inne ogólne uwarunkowania.

W związku z powyższym polskie środowisko naukowe poprzez swojego reprezentanta, to jest Komitet Górnictwa Polskiej Akademii Nauk, prosi o rozważenie przedłożonego powyżej stanowiska, kierując się głęboką troską o dalsze efektywne i bezpieczne istnienie i pracę, w bliższej i dalszej przyszłości przemysłu wydobywczego surowców mineralnych — przemysłu, który jeszcze przez wiele lat i pokoleń będzie bardzo ważny dla polskiej gospodarki, jej mieszkańców i całej Polski.

Z wyrazami szacunku
Przewodniczący Komitetu Górnictwa
Prof. dr hab. inż. Wacław Trutwin

6. Działalność wydawnicza Komitetu

Komitet Górnictwa wspólnie z Instytutem Mechaniki Górotworu PAN kontynuował wydawanie kwartalnika Archives of Mining Sciences — Archiwum Górnictwa. W roku 2001 ukazały w przepisowych terminach zeszyty 1/2001, 2/2001, 3/2001, 4/2001. Opublikowano ogółem 31 artykułów, w tym 29 w języku angielskim oraz 2 w języku polskim. Nakład wynosił 270 egzemplarzy; łączna objętość arkuszy wydawniczych: 43,5.

LITERATURA

- Bodziony J., 2000. Działalność Komitetu Górnictwa w 1999 roku. Archiwum Górnictwa 45, 2, 303–313.
- Bodziony J., 2001. Działalność Komitetu Górnictwa w 2000 roku. Archiwum Górnictwa 46, 2, 209–211.
- Materiały Konferencji nt.: „Telekomunikacja i Systemy Bezpieczeństwa w Górnictwie”. Kudowa Zdrój, 6–9.06.2001. Wydawca: Politechnika Śląska, Gliwice, 290 str.
- Materiały Szkoły Ekonomiki i Organizacji w Górnictwie 2001. Bukowina Tatrzańska, 12–14.09.2001. Wydawca Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków, 507 str.
- Materiały Sympozjum nt.: „Innowacyjność w krajowym górnictwie i kopalnictwie”. Wrocław, 30.03.2001. Górnictwo Odkrywkowe nr 1, 2001.
- Materiały Konferencji Naukowo-Technicznej nt.: „Zabezpieczenie i rewitalizacja podziemnych obiektów zabytkowych”. Kraków-Bochnia, 21 - 22.09.2001. Wydawnictwo „Scriptum” S.C., 460 str.
- Materiały VIII Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Technicznej Tapania 2001 nt.: „Miary ocen stanu zagrożenia tapaniami i skuteczności profilaktyki”. Ustroń, 14–16.11.2001. Wydawnictwo Głównego Instytutu Górnictwa, Katowice.
- Materiały Sympozjum nt.: „Nowoczesne rozwiązania wysokowydajnych przenośników zgrzebłowych”. Rybnik, 27.06.2001. Mechanizacja i Automatykacja Górnictwa nr 6, 2001.
- Materiały VII Konferencji nt.: „Problemy zagospodarowania odpadów mineralnych”. Wiśła, 18–21.06.2001. Wydawca: Agencja Gospodarki Odpadami „AGOS” S.A., Katowice, 240 str.
- Materiały XXXVIII Seminarium nt.: „Fizyko-chemiczne problemy mineralurgii”. Szczyrk, 17–19.09.2001. Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej. Physicochemical Problems of Mineral Processing, 2001, 35, 205 str.; Prace Naukowe Instytutu Górnictwa Politechniki Wrocławskiej, 95, Seria: Konferencje 31, 103 str.
- Proceedings of the 7th International Mine Ventilation Congress. Kraków, 17–20.06.2001. Ed. S. Wasilewski, EMAG, 1006 str.
- Proceedings of the 12-th International Scientific and Technical Conference: „New Methods and Technologies in Petroleum Geology, Drilling and Reservoir Engineering”. Kraków, 21–22.06.2001. Wydawca: Wydział Wiertnictwa, Nafty i Gazu Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków, t. I — 283 str, t. II — 289 str.